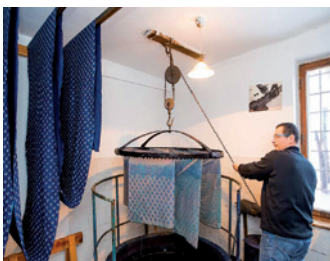

ETNOLOGICKÉ PERSPEKTIVY STUDIA KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

SEMINÁŘ K 20. VÝROČÍ PŘIJETÍ
ÚMLUVY O ZACHOVÁNÍ NEMATERIÁLNÍHO
KULTURNÍHO DĚDICTVÍ

Týden humanitních věd

Ústav evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity

Čtvrtek 16. listopadu 2023

Posluchárna J 31 (3. podlaží budovy J) 13:00–15:00 hod.

Vstupní přednáška k 20. výročí přijetí Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví

PROF. PHDR. MARTINA PAVLICOVÁ, CSC.

UNESCO A NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ: OD IDEÁLŮ HARMONIE K ŽIVÉ KULTUŘE

Organizace UNESCO vznikla v roce 1945 jako Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu a Československo patřilo mezi první zakládající členy. Za dobu své existence prošlo UNESCO mnoha proměnami, především v náplni svých agend a programů. K těm nejdůležitějším patří ty, které se zabývají různými aspekty kultury, jejím poznáním i ochranou. Nikoli náhodou byl již v počátcích jedním ze spolupracovníků této organizace světově proslulý sociální antropolog Claude Lévi-Strauss (1908–2009), který na žádost UNESCO napsal soubor esejů *Rasa a dějiny* (1952), kde se zamýšlí nad rozmanitostí kultur a nutností tuto rozmanitost zachovat.

V roce 2003 byla na půdě UNESCO po mnoha vývojových peripetiích schválena Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví (Convention for Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage), kterou Česká republika ratifikovala v roce 2009. Tento významný dokument nastolil nejen možnosti uchovávání nemateriálního kulturního dědictví z pohledu světového společenství, ale také nastínil celý teoretický koncept, z kterého dnes vycházíme jak v péči o kulturní projevy primárně nemateriální povahy, tak i v úvahách o kultuře, tradicích a jejich smyslu v současné společnosti.

MGR. TEREZIE ŘÁNKOVÁ

OD STATICKÉHO K DYNAMICKÉMU. POJETÍ NEHMOTNÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ JAKO KULTURNÍ PERFORMANCE

Diskuze okolo kulturního dědictví se v současnosti posunuje od jeho pojetí jako neměnného historického reliktu směrem k dynamickému procesu, který živě spojuje odkaz minulosti s budoucností. Příspěvek se tedy podívá na problematiku kulturního dědictví na příkladu loutkářství zapsaného na Reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva v roce 2016. Na zkoumané projevy bude nahlíženo skrze jejich performativní vlastnosti a blíže se podíváme, jak nositelé vnímají tradici a návaznost na historii v několika vybraných dimenzích kulturní performance. Na závěr se příspěvek pokusí nastolit otázku, zdali lze tento přístup aplikovat i na další projevy kulturního dědictví a rovněž to, kde leží hranice mezi hmotným a nehmotným kulturním dědictvím.

MGR. BARBORA TURČANOVÁ

MORAVSKÁ DYCHOVÁ HUDBA V PREMENÁCH HUDOBNÉHO VKUSU

V období od druhé polovice 20. století až do současnosti přešla vidiecká dychová hudba na Morave několika zásadními premenami, ktoré ovplyvnili nie len jej funkciu a spätosť so životom konkrétnej lokality alebo oblasti, ale predovšetkým jej znenie. Príspevok demonštruje premeny hudobnej interpretácie a repertoáru v kultúrno-historickom kontexte.

BC. PETR DRASIL

OBNOVENÉ HODOVÉ SLAVNOSTI JAKO ODRAZ PROMĚNY VENKOVSKÝCH KOMUNIT V AGLOMERACI MĚSTA BRNA

Příspěvek vychází z dat získaných v rámci terénního výzkumu, který byl realizován ve třech obcích v aglomeraci krajského města Brna, a to v Domašově, Hvozdcí a Javůrku. V těchto lokalitách totiž došlo v letech 2005 až 2009 k obnově zdejších hodů, avšak jejich následný osud byl odlišný. Zatímco v posledních dvou uvede-

ných obcích jsou hody stále udržovány, v největším Domašově došlo k zániku této festivity. Příspěvek se bude snažit primárně odpovědět na otázku, jaký dopad měly na dané hodové slanosti procesy spjaté s modernizací v podobě individualismu a s ním svázané generalizace společenských vztahů. Bude zde tedy mimo jiné poukázáno na to, nakolik se původně tradiční venkovské komunity transformovaly směrem k moderní či postmoderní společnosti. Naši pozornosti tedy neujde jak současný stav, tak i sociokulturní vývoj daných lokalit.

MGR. LUCIA FRANICKÁ MACKOVÁ

PROJEKT MAĽOVANÉ SVETLOM - PREPOJENIE ODBORNÉHO VÝSKUMU S POPULARIZAČNÝM VÝSTUPOM

Autorka predstaví projekt Maľované svetlom, ktorý vznikol na pôde Centra tradičnej kultúry v Myjave, kde autorka pôsobí ako odborná pracovníčka. Ide o prepojenie odborného etnologického výskumu zameraného na tradičný odev myjavskej oblasti s popularizačným výstupom. Zámerom projektu bola umelecky hodnotná a dôstojná prezentácia tradičného odevu okolia Myjavy v jeho rôznorodosti formou fotografií. Tie sú verejnosti predstavované prostredníctvom putovnej výstavy a kalendára. Cieľom projektu bolo umeleckou formou priblížiť širokej verejnosti estetickú hodnotu a variabilitu tradičného odevu v regióne a nenásilnou formou sprostredkovať informácie o ňom. Fotografie sú dopĺňané popularizačno-odbornými textami, ktoré objasňujú kontext nosenia odevu, či približujú iné špecifikum. Projekt bol realizovaný s finančnou podporou Fondu na podporu umenia a Nadácii SPP.

Seminář je dílčím výstupem projektu Specifického výzkumu Masarykovy univerzity č. MUNI/A/1380/2022 „Living Uncertainty“